
МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ «ПРОБЛЕМИ НАРОДОНАСЕЛЕННЯ В ДЗЕРКАЛІ ІСТОРІЇ»

(ШОСТІ ВАЛЕНТЕЇВСЬКІ ЧИТАННЯ)

Міжнародна наукова конференція «Проблеми народонаселення в дзеркалі історії» відбулася 22–24 квітня 2010 р. в Росії, у Московському державному університеті ім. М.В.Ломоносова, де розглядалися питання історичної демографії, історії демографічних концепцій та демографічної політики у Росії та інших країнах.

Проведення наукових читань, присвячених пам'яті видатних учених, засновників наукових шкіл — одна з традицій Московського університету. З 1997 р. тут відбуваються демографічні конференції, присвячені пам'яті Д. Г. Валентея — класика радянської демографії, засновника кафедри народонаселення економічного факультету МДУ та Центру по вивченню проблем народонаселення МДУ. VI Валентеївські читання «Проблеми народонаселення в дзеркалі історії» були присвячені історичній проблематиці, адже характер сучасних демографічних процесів значною мірою визначають події, що відбувалися з населенням в минулому. У конференції взяли участь вчені з різних регіонів Російської федерації, а також із 15 країн світу, як з країн — колишніх республік Радянського Союзу (Білорусі, України, Молдови, Казахстану, республік Кавказу та Середньої Азії), так і далекого зарубіжжя — Німеччини, Ізраїлю, Франції, США.

На пленарному засіданні висвітлювався вклад у вивчення проблем народонаселення таких історичних постатей, як Ломоносов М.В. (конференція відбувалась у переддень 300-ліття засновника Московського університету М.В.Ломоносова), а також Д.І.Валентея. Професор кафедри народонаселення МДУ **Зверєва Н. В.** виступила з доповіддю «Д.І.Валентей і історія становлення сучасної демографії», а **Елізаров В. В.** (керівник Центру вивчення проблем народонаселення МДУ) — «М. В. Ломоносов і його попередники та сучасники про проблеми народонаселення». На 9 секційних засіданнях: «Теорія, методи, джерела в історичній демографії», «Історія демографічної науки і освіта», «Політика народонаселення в історичній ретроспективі», «Сім'я і домогосподарство у минулому», «Історія міграцій», «Регіональна, світова та етнічна демографія», «Населення і кризи XX століття», «Демографічна динаміка і розвиток: минуле і сьогодення», «Народжуваність і смертність» обговорено широке коло питань історичної демографії та історії народонаселення. Хронологічні рамки представлених доповідей були дуже широкі: від ХІІІ століття до останніх переписів населення.

У конференції брали участь дослідники з України: **Прибиткова І. М.** (гол.н.співр. Інституту соціології НАНУ) виступила з доповіддю «З історії розвитку демографічної

думки в Україні в ХУІІІ—ХІХ століттях», і **Слюсар Л. І.** (ст.н.співр. ІДСД НАНУ) представила доповідь «Шлюб і сім'я в Україні у 20—30 роки ХХ сторіччя». Окрім того, у доповідях інших дослідників були висвітлені окремі аспекти розвитку української демографії. Так, **Зверєва Н. В.**, професор кафедри народонаселення МДУ, аналізуючи у своїй доповіді розвиток радянської демографії, дала високу оцінку досягненням української демографічної школи періоду активної творчої діяльності Д. І. Валентея (60—80-ті роки минулого століття), яка тоді була представлена відділом демографії та відтворення трудових ресурсів Інституту економіки АН УРСР під керівництвом Стешенко В. С., її розробкам у сфері економічної демографії, співпраці з Центром Д. Г. Валентея. **Чистякова Н. Є.** (ст.н.співр. Інституту проблем регіональної економіки РАН), доповідаючи про розвиток демографії та її викладання у Санкт-Петербурзі, докладно спинилась на тому періоді, коли (згодом всесвітньовідомий український вчений) Птуха М. В. навчався у Петербурзькому університеті, а потім почав свою трудову діяльність з педагогічної роботи в ньому. **Сафарова Г. Л.** (пров.н.співр. Санкт-Петербурзького економіко-математичного інституту РАН) високо оцінила свою співпрацю з академіком С. І. Пирожковим. Це ще одне свідчення того, що історія української демографії є невід'ємною частиною історії демографії Європи, і праці українських дослідників добре відомі їх колегам з інших країн.

За результатами конференції видано збірник матеріалів.

У 2012 р. планується проведення наступних, Сьомих Валентеївських читань.

*Інформацію підготувала
кандидат економічних наук Л.І. Слюсар*